

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

2. märts 2017*

Eelotsusetaotlus — Määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 — Euroopa Liidu finantshuvide kaitse — Artikkel 3 — Määrus (EMÜ) nr 3665/87 — Artikkel 11 — Põhjendamatult makstud eksporditoetuse sissenõudmine — Määrus (EMÜ) nr 3002/92 — Artikkel 5a — Põhjendamatult vabastatud tagatis — Võlgnetav intress — Aegumistähtaeg — Tähtaja algus — Tähtaja katkemine — Maksimaalne tähtaeg — Pikem tähtaeg — Kohaldatavus

Kohtuasjas C-584/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal administratif de Melun'i (Meluni halduskohus, Prantsusmaa) 5. novembri 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. novembril 2015, menetluses

Glencore Céréales France

versus

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer),

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe (ettekandja) ja C. Lycourgos,

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: ametnik V. Tourrès,

arvestades kirjalikus menetluses ja 9. juuni 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Glencore Céréales France, esindajad: advokaadid F. Citron ja S. Le Roy,
 - Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas, S. Ghiandoni ja A. Daly,
 - Euroopa Komisjon, esindajad: A. Bouquet, J. Baquero Cruz ja G. von Rintelen,
- olles 8. septembri 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku, on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT 1995, L 312, lk 1; ELT eriväljaanne 01/01, lk 340) artiklit 3, komisjoni 27. novembri 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 3665/87, milles sätestatakse põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohaldamise üksikasjalikud ühiseeskirjad (EÜT 1987, L 351, lk 1), mida on muudetud komisjoni 18. märtsi 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 495/97 (EÜT 1997, L 77, lk 12), (edaspidi „määrus nr 3665/87“), artiklit 11 ja komisjoni 16. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3002/92, millega kehtestatakse üksikasjalikud ühiseeskirjad sekkumisvarust pärit toodete kasutamise ja/või sihtkoha kontrollimiseks (EÜT 1992, L 301, lk 17; ELT eriväljaanne 02/04, lk 297), mida on muudetud komisjoni 26. aprilli 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 770/96 (EÜT 1996, L 104, lk 13; ELT eriväljaanne 02/07, lk 173), (edaspidi määrus nr 3002/92), artiklit 5a.
- 2 Taotlus on esitatud Glencore Céréales France'i (edaspidi „Glencore“) ja Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer'i (riiklik põllumajandustoodete ja meresaaduste amet; edaspidi „FranceAgriMer“) vahelises vaidluses Glencore'i poolt põhjendamatult saadud eksporditoetustega seotud intressi maksmise üle.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 2988/95

- 3 Määruse nr 2988/95 põhjenduses 3 on märgitud:

„[T]uleb [...] võidelda igasuguse [liidu] finantshuve kahjustava tegevuse vastu mis tahes alal“.

- 4 Määruse artiklis 1 on sätestatud:

„1. [Liidu] finantshuvide kaitsmiseks võetakse käesolevaga vastu üldised eeskirjad [liidu] õiguse suhtes toimunud eeskirjade eiramise ühtse kontrolli ning haldusmeetmete ja -karistuste kohta.

2. „Eeskirjade eiramine“ tähendab [liidu] õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks [liidu] üldeelarvet või nende juhitavaid eelarveid kas otse [liidu] nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatult kuluartikli tõttu.“

- 5 Määruse artiklis 3 on ette nähtud:

„1. Aegumistähtaeg menetluste algatamiseks on neli aastat, alates artikli 1 lõikes 1 osutatud eeskirjade eiramise toimepanekust. Valdkondade eeskirjades võib sätestada lühema ajavahemiku, mis aga ei või olla vähem kui kolm aastat.

Jätkuvate või korduvate eeskirjade eiramiste korral hakatakse aegumistähtaega arvestama päevast, mil eiramine lõpeb. [...]

Menetluste aegumistähtaeg katkeb, kui pädev asutus teatab kõnealusele isikule eiramisega seotud juurduse või kohtumenetluse algatamisest. Aegumistähtaega hakatakse arvestama pärast iga katkestust uuesti.

Asi aegub lõplikult päeval, mil kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik saab läbi, ilma et pädev asutus oleks määranud karistust, välja arvatud juhul, kui haldusmenetlus on peatatud vastavalt artikli 6 lõikele 1.

2. Halduskaristuse otsuse täitmiseks on aega kolm aastat. See ajavahemik algab lõpliku otsuse langetamise kuupäevast.

Katkemist ja peatamist reguleeritakse vastavate siseriikliku õiguse sätetega.

3. Liikmesriikidele jääb võimalus kohaldada käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatust pikemat ajavahemikku.“

6 Määruse nr 2988/95 jaotis II kannab pealkirja „Haldusmeetmed ja -karistused“. Viimati nimetatud jaotises on artikkel 4, mille lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Tavaliselt järgneb mis tahes eiramisele põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine:

- kohustusena maksta või tagasi maksta maksmisele kuuluvad või põhjendamatult saadud summad,
- saadud soodustuse taotlemisel selle toetuseks või ettemakse saamise ajal antud tagatise täieliku või osalise kaotamisena.

2. Lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamine piirdub saadud soodustuse äravõtmisega, ja kui nii on sätestatud, siis ka intressiga, mis võidakse kindlaks määrata ühtsel alusel.“

7 Sama määruse artiklis 5 on ette nähtud halduskaristused, mis võidakse määrata tahtlike või hooletusest tulenevate eiramiste eest.

Määrus nr 3665/87

8 Määrus nr 3665/87 tunnistati kehtetuks ja asendati komisjoni 15. aprilli 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 800/1999, milles sätestatakse põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohaldamise üksikasjalikud ühiseeskirjad (EÜT 1999, L 102, lk 11; parandus EÜT 1999, L 180, lk 53; ELT eriväljaanne 03/25, lk 129). Põhikohtuasjas kuulub kohaldamisele siiski määrus nr 3665/87.

9 Määruse nr 3665/87 artikli 11 lõikes 3 oli ette nähtud:

„[...] toetusesaaja [maksab] tagasi põhjendamatult saadud toetuse, sealhulgas mis tahes vastavalt lõike 1 esimesele lõigule kohaldatud sanktsioonidele vastava summa ning maksmise ja tagasimaksmise vahelisel ajal arvutatud intressi. Ent kui:

- a) tagasimaksmine kaetakse vabastamata tagatisega, vastab kõnealuse tagatise arestimine vastavalt artikli 23 lõikele 1 või artikli 33 lõikele 1 makstavate summade sissenõudmisele;
- b) tagatis on vabastatud, maksab toetusesaaja selle tagatiseosa, mis oleks kaotatud, ja lisaks sellele vabastamise kuupäeva ja maksmisele eelneva kuupäeva vahele jäävalt ajalt arvutatud intressi.

Makse sooritatakse 30 päeva jooksul alates maksenõude kättesaamisest.

[...]“ [mitteametlik tõlge]

Määrus nr 3002/92

- 10 Määrus nr 3002/92 tunnistati kehtetuks ja asendati komisjoni 24. novembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1130/2009, millega kehtestatakse üksikasjalikud ühiseeskirjad sekkumisvarust pärit toodete kasutamise ja/või sihtkoha kontrollimiseks (ELT 2009, L 310, lk 5). Põhikohtuasjas kuulub kohaldamisele siiski määrus nr 3002/92.
- 11 Määruse nr 3002/92 artikli 5a lõiked 1 ja 2 olid sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui pärast artiklis 5 nimetatud tagatise täielikku või osalist vabastamist tehakse kindlaks, et kogu kaup või osa sellest ei jõudnud ettenähtud kasutusse ja/või sihtkohta, nõuab tagatise vabastanud liikmesriigi pädev asutus [...], et asjaomane ettevõtja maksaks summa, mis on võrdne tagatisega, millest oleks ilma jäädud, kui eeskirjade eiramist või hooletust oleks arvesse võetud enne tagatise vabastamist. Sellele summale lisatakse alates tagatise vabastamise kuupäevast kuni maksmisele eelneva kuupäevani arvestatud intress.

Kui pädev asutus võtab vastu eelmises lõigus nimetatud summa, loetakse see põhjendamatult saadud majandusliku kasu sissenõudmiseks.

2. Makse tuleb sooritada 30 päeva jooksul alates maksenõude kättesaamisest.

[...]“

Prantsuse õigus

- 12 17. juuni 2008. aasta seadusega nr 2008-561 aegumise muutmise kohta tsiviilasjades (loi portant réforme de la prescription en matière civile; *JORF* nr 141, 18.6.2008, lk 9856) kehtestati uued üldkohaldatavad aegumismid, mis on lisatud tsiviilseadustiku (code civil) artiklisse 2224, milles on sätestatud:

„Võlaõiguslikud nõuded või vallasasjadega seotud nõuded aeguvad viie aasta möödumisel alates kuupäevast, mil õiguse kandja sai teada või oleks pidanud teada saama asjaoludest, mis võimaldavad tal oma õigust teostada.“

- 13 Selle seaduse artiklis 26 on ette nähtud:

„I. – Käesoleva seaduse sätteid, mis pikendavad aegumistähtaega, kohaldatakse juhul, kui aegumistähtaeg ei ole selle seaduse jõustumise kuupäevaks möödunud. Sellisel juhul tuleb arvesse võtta juba möödunud tähtaega.

II. – Käesoleva seaduse sätteid, mis lühendavad aegumistähtaega, kohaldatakse aegumiste suhtes alates käesoleva seaduse jõustumise kuupäevast, kusjuures kogupikkus ei saa ületada varasemas seaduses ette nähtud pikkust.

III. – Kui enne käesoleva seaduse jõustumist on algatatud kohtumenetlus, menetletakse seda nõuet ja langetatakse selle kohta otsus varasema seaduse kohaselt. Seda seadust kohaldatakse ka apellatsioon- ja kassatsioonimenetluses. [...]“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 14 Glencore sai 26. mail 1999 litsentsi, mille alusel oli tal lubatud eksportida 3300 tonni õlleotra mahtkaubana ja milleks talle anti eksporditoetust.

- 15 Tollikontrolli tulemusel, mille käigus tuvastati eeskirjade eiramisi õlleodra eksportimiseks mõeldud laevadele odra laadimisel, esitas riiklik teraviljaamet (Office national interprofessionnel des céréales) Glencore'ile sissenõudekorralduse kogusummas 93 933,85 eurot, mis koosnes põhjendamatult saadud eksporditoetuste summast, millele lisandusid karistuse ja trahvina määratud summad, vastavalt 50% ja 15% toetusest. Sissenõudekorraldus toimetati kõnealusele äriühingule kätte 25. veebruaril 2004.
- 16 2000. aasta maist kuni septembrini esitas Glencore tollile 43 630,13 tonni pehme nisu kohta ekspordideklaratsioonid.
- 17 Tollikontrolli käigus tuvastati, et kõnealuse teravilja hoidmisel enne eksportimist on eiratud eeskirju, seetõttu esitas riiklik teraviljaamet 30. novembril 2005 kolm sissenõudekorraldust Glencore'i poolt põhjendamatult saadud summade tagasimaksmiseks, vastavalt 113 685,40 euro, 22 285,60 euro ja 934 598,28 euro maksmiseks. Sissenõudekorraldused toimetati Glencore'ile kätte 5. jaanuari 2006. aasta kirjaga.
- 18 Kui Glencore oli käesoleva otsuse punktides 15 ja 17 osundatud sissenõudekorraldused pädevas kohtus edutult vaidlustanud, tasus ta nõutud summad 6. aprillil 2010 (õlleodraekspordiga seotud toetused) ja 27. septembril 2010 (pehme nisu ekspordiga seotud toetused).
- 19 FranceAgriMer nõudis 16. aprilli 2013. aasta otsuses, millele oli lisatud 12. aprilli 2013. aasta sissenõudekorraldus, et Glencore maksaks talle põhjendamatult saadud toetuste ja summade pealt kogunenud intressi summas 289 569,05 eurot.
- 20 Glencore esitas selle otsuse peale eelotsusetaotluse esitanud kohtusse kaebuse, milles väitis, et intressi maksmise nõue on määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kohaselt aegunud.
- 21 Neil asjaoludel otsustas Tribunal administratif de Melun (Meluni halduskohus, Prantsusmaa) kohtuliku arutamise peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
1. Kas 29. märtsi 2012. aasta kohtuotsusest [...] Pfeifer & Langen [...] kohtuasjas C-564/10 [EU:C:2012:190] võib järeldada, et määruse nr 2988/95 artikkel 3 [...] on kohaldatav meetmete, mis käsitlevad võlgnetava intressi maksmist määruse [nr 3665/87 artikli 11 lõike 3] ja määruse [nr 3002/92] artikli 5a alusel?
 2. Kas intressi käsitlevat nõuet peab käsitama nii, et see tuleneb oma olemuselt „jätkuvast või korduvast“ eeskirjade eiramisest, mis lõpeb põhinõude maksmise kuupäeval ja mis lükkab seega seda intressinõuet puudutava aegumistähtaja arvestamise alguskuupäeva edasi kuni selle kuupäevani?
 3. Kui [teisele küsimusele] tuleb vastata eitavalt, siis kas aegumistähtaja alguskuupäevaks tuleb lugeda põhinõude tekitanud eeskirjade eiramise toimumise kuupäeva või võib selleks määrata üksnes toetuse maksmise kuupäeva või tagatise vabastamise kuupäeva, mis vastab intressi arvutamise alguskuupäevale?
 4. Kas määruses nr 2988/95 kehtestatud aegumisnormide kohaldamiseks tuleb nentida, et iga põhinõuet puudutava aegumistähtaja katkestus katkestab ka intressi puudutava aegumistähtaja, isegi kui intressi ei ole mainitud põhinõuet käsitlevat aegumistähtaega katkestavates toimingutes?
 5. Kas asi aegub lõplikult päeval, mil jõuab kätte määruse nr 2988/95 [artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus] ette nähtud maksimaalne tähtaeg, kui selle tähtaja jooksul nõuab makseasutus põhjendamatult makstud toetuse tagasimaksmist, nõudmata samal ajal intressi maksmist?

6. Kas üldkohaldatav viieaastane aegumistähtaeg, mis liikmesriigi õiguses lisati [...] seadusega nr 2008-561 tsiviilseadustiku artiklisse 2224, võis selle seaduse jõustumise kuupäevaks veel kätte jõudmata aegumistähtaegade osas asendada määrusega nr 2988/95 ette nähtud nelja-aastast aegumistähtaega selle määruse artikli 3 lõikes 3 ette nähtud erandi kohaselt?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 22 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 2988/95 artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud aegumistähtaeg on kohaldatav niisuguste intressinõuete sissenõudmise suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mida võlgnetakse määruse nr 3665/87 artikli 11 lõike 3 ja määruse nr 3002/92 artikli 5a alusel.
- 23 Esiteks tuleb meenutada, et määrusega nr 2988/95 võetakse selle artikli 1 kohaselt – ja nagu nähtub ka määruse põhjendusest 3 – vastu „üldised eeskirjad [liidu] õiguse suhtes toimunud eeskirjade eiramise ühtse kontrolli ning haldusmeetmete ja -karistuste kohta“, et „võidelda igasuguse [liidu] finantshuve kahjustava tegevuse vastu mis tahes alal“ (kohtuotsus, 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 24 Nii on määruse nr 2988/95 artikli 3 lõikes 1 kehtestatud menetluse algatamiseks nelja-aastane aegumistähtaeg alates eeskirjade eiramise toimepanekust ja jätkuvate või korduvate eiramiste korral alates päevast, mil eeskirjade eiramine lõpeb. Nimetatud sättes on samas ette nähtud, et valdkondade eeskirjades võib sätestada lühema ajavahemiku, mis ei või olla vähem kui kolm aastat.
- 25 Käesoleval juhul ei ole põhikohtuasjas asjakohastes liidu valdkondlikes õigusaktides, täpsemalt määruses nr 3665/87 põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohta ja määruses nr 3002/92 sekkumisvarust pärit toodete kasutamise ja/või sihtkoha kontrollimise kohta nähtud ette aegumist reguleerivaid erisätteid.
- 26 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast ilmneb, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõikes 1 kehtestatud nelja-aastane aegumistähtaeg kuulub kohaldamisele nii neile eiramistele, mille eest on ette nähtud halduskaristus määruse artikli 5 tähenduses, kui ka sellistele eiramistele nagu põhikohtuasjas arutusel olev eeskirjade eiramine, mille suhtes on võetud haldusmeede, mis seisneb põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmises, nagu on sätestatud määruse artiklis 4 (vt selle kohta kohtuotsus, 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Määruse nr 2988/95 artikli 4 lõike 1 kohaselt järgneb tavaliselt mis tahes eeskirjade eiramisele määruse artikli 1 lõike 2 tähenduses põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine eelkõige kohustusena üle kanda tasumisele kuuluv summa või maksta tagasi põhjendamatult saadud summa. Määruse artikli 4 lõikes 2 on täpsustatud, et sama artikli lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamine piirdub saadud soodustuse äravõtmisega ja kui nii on sätestatud, siis ka intressiga, mis võidakse kindlaks määrata ühtsel alusel.
- 28 Käesoleval juhul ei ole vaidlust selles, et põhikohtuasjas kõnealused sissenõudekorraldused, mille andis välja pädev haldusasutus Glencore'i poolt põhjendamatult saadud toetuste ja summade tagasisaamiseks seetõttu, et Glencore eiras eeskirju, võeti vastu määruse nr 3665/87 artikli 11 lõike 3 alusel (õlleodraga seoses) ja määruse nr 3002/92 artikli 5a alusel (sekkumisvarudest pärit pehme nisuga seoses). Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust nähtub veel, et sissenõudekorraldus, millega lisaks kõnealuste toetuste ja summade tagastamisele nõuti intressi maksmist, võeti samuti vastu eelmainitud sätete alusel.

- 29 Siinkohal tuleb märkida, et nendes sätetes on otsesõnu ette nähtud, et asjaomase ettevõtja poolt põhjendamatult saadud toetuste ja summade tagasimaksmisel lisandub intress, mida arvutatakse toetuste ja summade alusel lähtuvalt nende saamise ja tagasimaksmise vahelisest ajast. Määruse nr 3002/92 artikli 5a lõike 1 teises lõigus on täpsustatud, et kui pädev asutus võtab vastu nii arvutatud summa, loetakse see asjaomase ettevõtja poolt põhjendamatult saadud majandusliku kasu sissenõudmiseks.
- 30 Nii tuleb põhikohtuasjas kõnealuseid sissenõudekorraldusi käsitada nii põhinõude kui ka intressi puhul „haldusmeetmetena“ määruse nr 2988/95 artikli 4 lõigete 1 ja 2 tähenduses, kuna kõik need sissenõudekorraldused koos kujutavad endast ettevõtjalt niisuguse soodustuse äravõtmist, mille ta on saanud põhjendamatult.
- 31 Selle alusel tuleb teha järeldus, et nimetatud määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud aegumistähtaeg kuulub kohaldamisele niisuguste asjaolude suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas.
- 32 Seda järeldust ei sea kahtluse alla 29. märtsi 2012. aasta kohtuotsusest Pfeifer & Langen (C-564/10, EU:C:2012:190) tulenev kohtupraktika, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab. Kui Euroopa Kohus tõdeb selle otsuse punktis 53, et määruse nr 2988/95 artiklit 3 tuleb tõlgendada nii, et põhinõude sissenõudmise puhul selles sättes ette nähtud aegumistähtaeg ei kuulu kohaldamisele sellest nõudest tekkinud intressi sissenõudmisele, kehtib see tõlgendus – nagu nähtub ka kõnealusest kohtuotsuse punktist – olukorras, kus intress kuulus tasumisele üksnes tulenevalt siseriiklikust õigusest, ja mitte liidu õiguse alusel, nagu käesoleval juhul.
- 33 Neid kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud aegumistähtaeg on kohaldatav niisuguste intressinõuete sissenõudmise suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mida võlgnetakse määruse nr 3665/87 artikli 11 lõike 3 ja määruse nr 3002/92 artikli 5a alusel.

Teine küsimus

- 34 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et see, kui ettevõtja on võlgnik niisuguste intressinõuete puhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kujutab endast selle sätte tähenduses „jätkuvat või korduvat eeskirjade eiramist“, mille aegumistähtaeg hakkab kulgema kuupäevast, mil maksti tagasi põhinõudeks olevad, põhjendamatult saadud toetused või summad.
- 35 Tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt on eeskirjade eiramine „jätkuv või korduv“ määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 teise lõigu tähenduses siis, kui selle paneb toime ettevõtja, kes saab majanduslikku kasu selliste sarnaste tehingute kogumilt, mis rikuvad liidu õiguse sama sätet (kohtuotsus, 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Arvestades seda määratlust, väidab Prantsuse valitsus Euroopa Kohtule esitatud seisukohtades sisuliselt, et eeskirjade eiramist määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses, mis on iga põhikohtuasjas kõnealuse intressinõude aluseks, tuleb eristada eeskirjade eiramisest, mille tõttu tekkisid põhinõuded. Jätkuva eeskirjade eiramisega on tegemist siis, kui põhinõuet järjekindlalt ei rahuldata ja seda kogu ajavahemiku vältel, mil ettevõtja on selle nõude võlgnik.
- 37 Pidades siiski silmas käesoleva kohtuotsuse punktis 29 esitatud kaalutlusi, ei saa niisugust intressi, nagu on kõne all põhikohtuasjas, käsitada eeskirjade eiramisest tekkinud intressina määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses, mis erineb sellest, mille toob kaasa põhinõude aluseks olevate toetuste ja summade tagasinõudmine.

- 38 Tuleb meeles pidada, et eeskirjade eiramise toimepanek määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses eeldab seega kahe tingimuse kumulatiivset täidetust, see tähendab liidu õigusnormi rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu ja liidu eelarve kahjustamist või võimalikku kahjustamist (vt selle kohta kohtuotsus, 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, punkt 24).
- 39 Liidu õiguse rikkumise esinemise tingimuse kohta ilmneb määruse nr 3665/87 artikli 11 lõikest 3 ja määruse nr 3002/92 artiklist 5a, et üks ja seesama liidu õigusnormi rikkumine toob kaasa rikkumise tõttu põhjendamatult saadud summade sissenõudmise ja nende summade alusel lisaks tekkiva intressi nõudmise, mis mõlemad koos on osa asjaomase ettevõtja poolt põhjendamatult saadud majandusliku kasu sissenõudmisest.
- 40 Liidu eelarve kahjustamise või võimaliku kahjustamise tingimuse kohta tuleb märkida, et nagu sisuliselt leidis ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 51 ja 60, kujutab määruse nr 3665/87 artikli 11 lõikes 3 ja määruse nr 3002/92 artiklis 5a sätestatud intress endast tasandusintressi, mille eesmärk on peegeldada „kahju“ ajakohastatud väärtust määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses alates eeskirjade eiramise kuupäevast asjaomase ettevõtja poolt tegeliku summa tagasimaksmiseni.
- 41 Vastupidi Prantsuse valitsuse väidetule järeldeb sellest, et määruste nr 3665/87 ja nr 3002/92 sätete rikkumine määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses on aluseks asjaomase ettevõtja poolt põhjendamatult saadud majandusliku kasu sissenõudmisele, mis määruse nr 3665/87 artikli 11 lõike 3 ja määruse nr 3002/92 artikli 5a kohaselt koosneb ettevõtja poolt põhjendamatult saadud toetustest ja summadest, millele lisandub neis artiklites ette nähtud intress.
- 42 Seega tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et see, kui ettevõtja on võlgnik niisuguste intressinõuete puhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei kujuta endast „jätkevat või korduvat eeskirjade eiramist“ kõnealuse sätte tähenduses. Niisuguseid nõudeid tuleb käsitada määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 1 tähenduses ühe ja sama rikkumise tagajärjena, nagu rikkumine, millega kaasneb põhinõudeks olevate, põhjendamatult saadud toetuste ja summade sissenõudmine.

Kolmas küsimus

- 43 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et menetluste algatamisel, mille tulemusena võidakse võtta haldusmeetmed, millega toimub niisuguste intressinõuete sissenõudmine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tuleb artikli 3 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud aegumistähtaja alguskuupäevaks lugeda kuupäeva, mil toimus põhjendamatult saadud toetuste ja summade, mille alusel intress arvutatakse, sissenõudmise aluseks olnud eeskirjade eiramine või hakkab aegumistähtaeg kulgema kuupäevast, mis vastab intressi arvutamise alguskuupäevale.
- 44 Kõigepealt tuleb meenutada, et vastusest teisele küsimusele ilmneb, et niisuguseid nõudeid nagu põhikohtuasjas kõnealused nõuded tuleb käsitada määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses ühe ja sama rikkumise tagajärjena nii põhinõuet kui ka intressi puudutavas osas.
- 45 Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimese lõigu sõnastuse kohaselt on niisuguste nõuete sissenõudmise menetluste algatamiseks aegumistähtaeg neli aastat alates eeskirjade eiramise toimepanekust.
- 46 Nii tuleb eeskirjade eiramise kuupäev kindlaks määrata põhikohtuasjas kõnealuste asjaolude aset leidmisest lähtudes.

- 47 Euroopa Kohus on selgitanud, et võttes arvesse eeskirjade rikkumise tuvastamiseks vajalikke tingimusi, millele on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 38, loetakse aegumistähtaja alguseks hilisema sündmuse toimumise kuupäev, see tähendab kas kahju tekkimise kuupäev, kui kahju tekib pärast liidu õiguse rikkumises seisneva tegevuse või tegevusetuse aset leidmist, või niisuguse tegevuse või tegevusetuse aset leidmise kuupäev, kui asjassepuutuv soodustus anti enne kõnealust tegevust või tegevusetust (vt selle kohta kohtuotsus, 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, punkt 26).
- 48 Sellega seoses on Euroopa Kohus täpsustanud, et eksporditoetuse puhul tekib „kahju“ määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses kuupäeval, mil tehakse asjassepuutuva soodustuse lõplikult andmise otsus. Alates sellest kuupäevast on kahju liidu eelarvele tegelikult tekkinud. Seda kahju ei saa lugeda tekkinuks enne soodustuse lõplikku andmist, sest vastasel juhul tuleks möönda, et soodustuse tagasinõude aegumistähtaeg võib hakata kulgema juba hetkest, mil seda soodustust ei ole veel antud (vt selle kohta kohtuotsus, 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, punkt 32). Määruse nr 3002/92 artiklis 5a osutatud tagatise kohta tuleb tõdeda, et kahju määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses tekib tagatise vabastamise kuupäeval.
- 49 Käesoleval juhul ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu kirjeldatud ja põhikohtuasjas kõne all olevate asjaolude kronoloogiast lähtudes võimalik tuvastada ühelt poolt kuupäeva, millal tekkis „kahju“ määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses, ja teiselt poolt seda, kas kahju tekkis enne või pärast liidu õiguse rikkumises seisneva tegevuse või tegevusetuse aset leidmist.
- 50 Igal juhul on eelotsusetaotluse esitanud kohtul, kes teab tervikuna kõiki põhikohtuasja asjaolusid, kohustus kindlaks teha, kas käesoleval juhul oli asjaomane soodustus lõplikult antud enne liidu õiguse rikkumises seisneva tegevuse või tegevusetuse aset leidmist. Kui see on nii, siis hakkab aegumistähtaeg intressinõuete sissenõudmise menetluste algatamiseks kulgema alates sellest tegevusest või tegevusetusest. Kui aga selgub hoopis, et soodustus anti pärast tegevuse või tegevusetuse aset leidmist, vastab *dies a quo* soodustuse andmise kuupäevale ja seega päevale, mis vastab intressi arvutamise alguskuupäevale.
- 51 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et menetluste algatamisel, mille tulemusena võidakse võtta haldusmeetmed, millega toimub niisuguste intressinõuete sissenõudmine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tuleb artikli 3 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud aegumistähtaja alguskuupäevaks lugeda kuupäeva, mil toimus põhjendamatult saadud toetuste ja summade, mille alusel intress arvutatakse, sissenõudmise aluseks olnud eeskirjade eiramine, see tähendab eeskirjade eiramisel määrava tähtsusega kuupäeva, kas siis tegevuse või tegevusetuse kuupäeva või kahju tekkimise kuupäeva, olenevalt sellest kumb on hilisem.

Neljas ja viies küsimus

- 52 Neljanda ja viienda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et menetluste algatamisel, mille tulemusena võidakse võtta haldusmeetmed, millega toimub niisuguste intressinõuete sissenõudmine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, aegub asi lõplikult päeval, mil lõpeb määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus ette nähtud tähtaeg, kui pädev asutus on selle tähtaja jooksul nõudnud küll põhjendamatult makstud toetuste või summade tagasimaksmist, kuid ei ole samas teinud ühtegi otsust intressi kohta.
- 53 Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 sõnastusest ja ülesehitusest nähtub, et see näeb neljandas lõigus ette menetluse algatamise aegumistähtaja absoluutse ülempiiri ja see aegumistähtaeg lõpeb hiljemalt päeval, kui nimetatud lõike esimeses lõigus ette nähtud kahekordse aegumistähtajaga võrdne

ajavahemik saab läbi, ilma et pädev asutus oleks määranud karistust, välja arvatud juhul, kui haldusmenetlus on määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt peatatud (kohtuotsus, 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punkt 63).

- 54 Euroopa Kohtu praktika alusel tuleb tõdeda, et see absoluutne ülempiir on samuti kohaldatav haldusmeetmete võtmisel sama määruse artikli 4 tähenduses (kohtuotsus, 3.9.2015, Sodiaal International, C-383/14, EU:C:2015:541, punkt 33).
- 55 Veel on Euroopa Kohus selgitanud, et see ülempiir aitab tugevdada ettevõtjate jaoks õiguskindlust, hoides ära seda, et eeskirjade eiramise suhtes menetluse algatamise aegumistähtaega on tähtaega katkestavate korduvate toimingutega võimalik lõputult pikendada (vt selle kohta kohtuotsus, 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punkt 64).
- 56 Niisiis, kui välja arvata haldusmenetluse peatamine määruse nr 2988/95 artikli 6 lõike 1 kohaselt, ei katkesta pädeva asutuse poolt juurdluse või kohtumenetluse algatamine, millest on kõnealusele isikule määruse artikli 3 lõike 1 kolmanda lõigu alusel teatatud, selle määruse artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus ette nähtud tähtaja kulgemist (vt selle kohta kohtuotsus, 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, punkt 72).
- 57 Eelneva alusel tuleb asuda seisukohale, et niisuguste eeskirjade eiramiste puhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on pädev asutus kohustatud võtma haldusmeetmeid, millega nõutakse sisse põhjendamatult saadud majanduslik kasu, vähemalt määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus ette nähtud tähtaja jooksul.
- 58 Käesoleva kohtuotsuse punktides 30 ja 45 sisalduvaid kaalutlusi silmas pidades on see tähtaeg kohaldatav nii määruse nr 3665/87 artikli 11 lõikes 3 ja määruse nr 3002/92 artiklis 5a osutatud summade sissenõudmise meetmete kui ka eelmainitud sätetes kehtestatud intressiga seotud meetmete suhtes ning see tähtaeg hakkab kulgema alates kuupäevast, mil pandi toime eeskirjade eiramine määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses, mis seisneb määruste nr 3665/87 ja nr 3002/92 sätete rikkumises.
- 59 Seega niisuguses olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kus pädev asutus nõudis kõigepealt põhinõuete tagasimaksmist enne seda, kui ta nõudis teisenä intressi tagasimaksmist – isegi eeldades, et intressi suhtes tehti aegumistähtaega katkestavaid toiminguid –, on ta kohustatud intressi tagasimaksmise kohta võtma otsuse vastu määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus ette nähtud tähtaja jooksul.
- 60 Sellest tuleneb, et kui määrustega nr 3665/87 ja nr 3002/92 seotud eeskirjade rikkumised on nagu põhikohtuasjas toime pandud vastavalt aastatel 1999 ja 2000, ei saa pädev asutus määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljanda lõigu kohaselt võtta 2013. aastal vastu otsust määruse nr 3665/87 artikli 11 lõike 3 ja määruse nr 3002/92 artikli 5a alusel võlgnetava intressi kohta, sest intressiga seotud nõuded olid selleks kuupäevaks aegunud; seda peab aga kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus. Võttes arvesse määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus sätestatud absoluutset ajalist piiri, on see nii ka juhul, kui kõnealuses sättes osutatud tähtaja jooksul teeb pädev asutus otsuse põhinõude aluseks olevate summade tagasimaksmise kohta.
- 61 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb neljandale ja viiendale küsimusele vastata, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et menetluste algatamisel, mille tulemusena võidakse võtta haldusmeetmed, millega toimub niisuguste intressinõuete sissenõudmine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, aegub asi lõplikult päeval, mil lõpeb määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus ette nähtud tähtaeg, juhul kui pädev asutus on selle tähtaja jooksul nõudnud küll põhjendamatult makstud toetuste või summade tagasimaksmist, kuid ei ole samas teinud ühtegi otsust intressi kohta.

Kuues küsimus

- 62 Kuuenda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas määruse nr 2988/95 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi õiguses sätestatud aegumistähtaeg, mis on pikem määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud tähtajast, võib olla kohaldatav niisuguses olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, intressinõuete sissenõudmisele, kui intressinõuded tekkisid enne tähtaja kehtima hakkamist ega olnud veel viimati nimetatud sätte kohaldamise ajaks aegunud.
- 63 Tuleb meenutada, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 3 kohaselt võivad liikmesriigid kohaldada artikli 3 lõikes 1 sätestatud minimaalsest nelja-aastasest tähtajast pikemaid aegumistähtaegu (vt selle kohta kohtuotsus, 17.9.2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, punkt 54).
- 64 Selles kontekstis säilib liikmesriikidel ulatuslik kaalutusõigus nende pikemate aegumistähtaegade kehtestamisel, mida nad soovivad kohaldada liidu finantshuve kahjustava rikkumise korral (kohtuotsus, 17.9.2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 65 Euroopa Kohtu praktikast ilmneb veel, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 3 alusel võivad liikmesriigid ühelt poolt jätkata kõnealuse määruse vastuvõtmise ajal kehtinud pikemate aegumistähtaegade kohaldamist ja teiselt poolt kehtestada pärast nimetatud kuupäeva uusi pikemaid aegumistähtaegu (kohtuotsus, 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb jt, C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, punkt 42).
- 66 Põhikohtuasja kohta nähtub eelotsusetaotlusest, et eeskirjade eiramise kuupäeval ei kehtinud liikmesriigi õiguses mingeid aegumist reguleerivaid sätteid, mida oleks võinud kohaldada määruses nr 2988/95 sätestatud normide asemel.
- 67 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab siiski, et seadusega nr 2008-561, mille üleminekusätted nähtuvad käesoleva kohtuotsuse punktist 13, kehtestati uued üldkohaldatavad aegumisnormid, milles oli aegumistähtajaks määratud viis aastat.
- 68 Neil tingimustel käsitleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimus seda, kas liidu õigusega on vastuolus määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 3 tähenduses pikema aegumistähtaja kohaldamine, kui selle tõttu pikeneb aasta võrra aegumistähtaeg, mis kuulub põhimõtteliselt kohaldamisele nõuetele, mis ei ole veel aegunud.
- 69 Kõigepealt tuleb meenutada, et kõnealuse määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud tähtajast pikema aegumistähtaja kohaldamine saab olla võimalik üksnes siis, kui selle aegumistähtaja kehtima hakkamise kuupäeval ei ole vastavad nõuded aegunud ei selle sätte esimese ega neljanda lõigu kohaselt; neljandas lõigus sätestatu on ühtlasi ülempiir, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 53 ja 59.
- 70 Kui liikmesriigid kehtestavad määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 3 alusel pikemad aegumistähtajad, ei ole nad selle sätte kohaselt kohustatud kehtestama neid erieeskirjades ja/või valdkondade eeskirjades (vt selle kohta kohtuotsus, 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb jt, C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, punkt 46). Neil on samuti lubatud kehtestada õigusnorme, milles on sätestatud üldine aegumistähtaeg (vt selle kohta kohtuotsus, 17.9.2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, punktid 57 ja 63 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 71 Kui pikem aegumistähtaeg on kohaldatav määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 3 alusel, lõpeb aegumistähtaeg sõltumata aegumist katkestava toimingu tegemisest igal juhul hiljemalt päeval, mil möödub tähtaeg, mis võrdub pikema aegumistähtaja kahekordse pikkusega.

- 72 Nagu nähtub lisaks käesoleva kohtuotsuse punktist 64, säilib liikmesriikidel ulatuslik kaalutlusõigus pikemate aegumistähtaegade kehtestamisel; liikmesriigid peavad aga siiski järgima liidu õiguse üldpõhimõtteid, eelkõige õiguskindluse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.
- 73 Õiguskindluse põhimõtte kohta nähtub Euroopa Kohtu praktikast karistusõiguse valdkonnas, et põhimõtteliselt on liikmesriikidel lubatud pikendada aegumistähtaegu juhul, kui etteheidetavad teod ei ole veel aegunud (vt selle kohta kohtuotsus, 8.9.2015, Taricco jt, C-105/14, EU:C:2015:555, punkt 57).
- 74 Proportsionaalsuse põhimõtte kohta tuleb märkida, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõikes 3 ette nähtud pikema siseriikliku aegumistähtaaja kohaldamine eeskirjade eiramise menetlemiseks selle määruse tähenduses ei tohi minna ilmselgelt kaugemale sellest, mis on liidu finantshuvide kaitse eesmärgi saavutamiseks vajalik (vt selle kohta kohtuotsus, 17.9.2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika). Tsiviilseadustiku artiklis 2224 (seadusest nr 2008-561 tulenevas redaktsioonis) ette nähtud viieaastase aegumistähtaaja kohta tuleb märkida, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõikes 1 sätestatud tähtajast on see pikem üksnes aasta võrra. Seega ei lähe niisugune tähtaeg kaugemale sellest, mis on liikmesriigi ametiasutustel vajalik nende eeskirjade eiramise menetlemiseks, mis tekitavad kahju liidu eelarvele, ja järgib proportsionaalsuse nõuet.
- 75 Arvestades teisele ja kolmandale eelotsuse küsimusele antud vastuseid ja käesoleva kohtuotsuse punktis 58 esitatud kaalutlusi, mis käsitlevad niisuguste intressinõuete suhtes kohaldatava aegumistähtaaja algust, nagu on kõne all põhikohtuasjas, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus põhikohtuasjas käsitletavas olukorras konkreetsemalt kontrollima, kas käesolevas kohtuasjas kõnealuse viieaastase aegumistähtaaja kehtestanud seaduse nr 2008-561 jõustumise kuupäeval olid need nõuded, arvestades määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimest ja neljandat lõiku, aegunud. Kui ilmneb, et aegumistähtaeg ei olnud selleks kuupäevaks lõppenud, nähtub määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandast lõigust, et selles seaduses ette nähtud viieaastase aegumistähtaaja kahekordse pikkusega võrdne ajavahemik oli igal juhul lõppenud kuupäeval, mil pädev asutus võttis aprillis 2013 vastu otsuse põhikohtuasjas kõnealuse intressi kohta; seda peab siiski kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 76 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kuuendale küsimusele vastata, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi õiguses sätestatud aegumistähtaeg, mis on pikem määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud tähtajast, võib olla kohaldatav nõuete sissenõudmisele niisuguses olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kui nõuded tekkisid enne selle tähtaaja kehtima hakkamist ega olnud viimati nimetatud sätte kohaldamise ajaks veel aegunud.

Kohtukulud

- 77 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

- 1. Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud aegumistähtaeg on kohaldatav niisuguste intressinõuete sissenõudmise suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mida võlgnetakse komisjoni 27. novembri 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 3665/87, milles sätestatakse põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohaldamise üksikasjalikud ühiseeskirjad (muudetud komisjoni 18. märtsi 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 495/97), artikli 11 lõike 3 alusel ja komisjoni 16. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3002/92, millega kehtestatakse üksikasjalikud ühiseeskirjad sekkumisvarust pärit toodete kasutamise ja/või sihtkoha kontrollimiseks (muudetud komisjoni 26. aprilli 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 770/96) artikli 5a alusel.**

2. Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et see, kui ettevõtja on võlgnik niisuguste intressinõuete puhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei kujuta endast „jätkuvat või korduvat eeskirjade eiramist“ kõnealuse sätte tähenduses. Niisuguseid nõudeid tuleb käsitada määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 1 tähenduses ühe ja sama rikkumise tagajärjena, nagu rikkumine, millega kaasneb põhinõudeks olevate, põhjendamatult saadud toetuste ja summade sissenõudmine.
3. Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et menetluste algatamisel, mille tulemusena võidakse võtta haldusmeetmed, millega toimub niisuguste intressinõuete sissenõudmine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tuleb artikli 3 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud aegumistähtaja alguskuupäevaks lugeda kuupäeva, mil toimus põhjendamatult saadud toetuste ja summade, mille alusel intress arvutatakse, sissenõudmise aluseks olnud eeskirjade eiramine, see tähendab eeskirjade eiramisel määrava tähtsusega kuupäeva, kas siis tegevuse või tegevusetuse kuupäeva või kahju tekkimise kuupäeva, olenevalt sellest kumb on hilisem.
4. Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et menetluste algatamisel, mille tulemusena võidakse võtta haldusmeetmed, millega toimub niisuguste intressinõuete sissenõudmine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, aegub asi lõplikult päeval, mil lõpeb määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus ette nähtud tähtaeg, juhul kui pädev asutus on selle tähtaja jooksul nõudnud küll põhjendamatult makstud toetuste või summade tagasimaksmist, kuid ei ole samas teinud ühtegi otsust intressi kohta.
5. Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi õiguses sätestatud aegumistähtaeg, mis on pikem määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud tähtajast, võib olla kohaldatav nõuete sissenõudmisele niisuguses olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kui nõuded tekkisid enne selle tähtaja kehtima hakkamist ega olnud viimati nimetatud sätte kohaldamise ajaks veel aegunud.

Allkirjad